

Driebergen-Rijsenburg, 21 november 2016

Onderwerp: Internetconsultatie inzake Wijzigingen Meldcode

Excellentie,

Allereerst willen wij uitspreken de voorgestelde aanpassingen in de Wet Meldcode van harte te ondersteunen; wij verwachten dat de verplichting een afwegingskader op te nemen in de meldcode van beroepsgroepen resulteert in betere afwegingen van professionals in het proces van signaleren en handelen bij vermoedens van kindermishandeling. Als Augeo Foundation willen wij de komende jaren deze ontwikkeling, zowel inhoudelijk als qua implementatie, graag ondersteunen.

De voorgestelde wijzigingen en toelichtingen hierop kunnen wij dan ook inhoudelijk onderschrijven. Wij hebben, enkel met de intentie de beoogde ontwikkelingen te ondersteunen en te versterken, de volgende detail-opmerkingen:

1. ARTIKEL 1

- a. Artikel 1, onderdeel f wordt “met het oog op de veiligheid van die minderjarigen”.

Wij stellen voor: “met het oog op de veiligheid **en het welzijn** van die minderjarigen”.

Toelichting: Kindermishandeling is volgens de wet op de jeugdzorg het geval wanneer schade is berokkend of dreigt te worden berokkend in de vorm van fysiek of geestelijk letsel. Emeritus Professor Baartman analyseerde in 2010 deze wettelijke definitie in het boek "Het begrip kindermishandeling; pleidooi voor een herbezinning en voor bezonnen beleid". Zijn door vele organisaties en kennisinstituten opgevolgde advies luidde om de wettelijke definitie te operationaliseren als “*Kindermishandeling is het doen en laten van ouders, of anderen in soortgelijke positie ten opzichte van een kind, dat een ernstige aantasting of bedreiging vormt voor de veiligheid en het welzijn van het kind*”. In de (wet)teksten rondom de meldcode wordt de term kindermishandeling nog vooral geoperationaliseerd als "(on)veiligheid" en ontbreekt het woord “welzijn”. Bij veiligheid denken echter velen vooral aan fysieke kindermishandeling, partnergeweld en lichamelijke letsels. Maar in Nederland valt de meeste kindermishandeling onder de noemer "verwaarlozing (nog) zonder aanwijsbare schade" (zie hiervoor de beide nationale prevalentiestudies). Bij verwaarlozing is het niet perse onveilig in huis, maar zijn basisvoorwaarden (waaronder emotionele beschikbaarheid, leeftijdsadequaat toezicht of lichamelijke verzorging) onvoldoende aanwezig. Wij zouden daarom hier, in lijn

AUGEO
VERSTERKT

STEUNT
SCHRIJFT
VERNIEUWT
VERBINDT
ONTWIKKELT
LEERT

Bezoekadres:
Hoofdstraat 65-67
3971 KD Driebergen

Postadres:
Postbus 592
3700 AN Zeist

Tel: 0343-536040

K.v.K 32142188

WWW.AUGEO.NL

met de analyses van Emeritus Prof. H. Baartman, graag het woord "welzijn" aan artikel 1 toevoegen.

2. ARTIKEL 2

- a. Artikel 2, onderdeel b beschrijft "een afwegingskader dat is opgesteld in overleg met de voor die professionals relevante beroepsgroep...".

Wij stellen voor: "een afwegingskader dat is opgesteld in overleg *tussen* de voor de professionals relevante beroepsgroep **en Veilig Thuis**

Toelichting: Het afwegingskader in stap 4 dient de professional te ondersteunen ten aanzien van een keuze uit drie beslissingsopties in stap 5: (1) melden, (2) hulp organiseren en (nieuw!) (3) melden & hulp organiseren. Bij de opties 1 en 3 is Veilig Thuis de ontvanger van persoonsgegevens en heeft Veilig Thuis vervolgens een eigen, nog nader te bepalen, rol. Hieruit volgt dat een afwegingskader niet alleen gevormd kan worden vanuit de visie en expertise van een beroepsgroep. Hiervoor is een dialoog vereist met Veilig Thuis, waarin Veilig Thuis vanuit haar beoogde (nieuwe) taakstelling en eigen expertise een inbreng zou moeten hebben ten aanzien van het afwegingskader dat een beroepsgroep vaststelt.

- b. Artikel 2 beschrijft "een afwegingskader....op basis waarvan de professionals het risico op en de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling wegen en dat hen in staat stelt te beoordelen of er sprake is van ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling, dan wel van een vermoeden daarvan".

Wij stellen voor: "een afwegingskader **dat de professional richtlijnen geeft om af te wegen wanneer de veiligheid en het welzijn mogelijk zodanig ernstig en/of langdurig worden bedreigd, dat melden bij Veilig Thuis tot de professionele verantwoordelijkheid wordt gerekend**".

Toelichting: De wijze waarop het afwegingskader is omschreven in de voorgestelde wettekst is verstrekkend en lijkt bijna te overlappen met de taken die in principe toebehoren aan specialisten. Zo zijn de meeste signalerende professionals niet in staat om te beoordelen of er daadwerkelijke sprake is van kindermishandeling en zullen zij hiervoor de expertise van Veilig Thuis, de Raad of forensische experts nodig hebben. Hooguit zijn zij in staat te beoordelen of er sprake kan zijn van "risico's op kindermishandeling". Het wegen van geweldsrisico's raakt vervolgens aan termen als risico- of veiligheidstaxatie, iets wat eveneens meer door hulpverlenende specialisten wordt uitgevoerd. Het is de vraag of het mogelijk is het wegen van geweldsrisico's in een brede zin te vatten in een afwegingskader voor een signalerende beroepsgroep. Wij denken dat de focus in de omschrijving van het afwegingskader niet zozeer moet liggen op het beoordelen of vaststellen van (de ernst van) kindermishandeling, maar op het bepalen van het handelingsperspectief van de signalerende professional. Het afwegingskader in stap 4 dient ons inziens om de professional te ondersteunen ten aanzien van een keuze uit drie beslissingsopties in stap 5: melden, hulpverlening of een combinatie van deze twee. Zoals in de Nota van toelichting duidelijker beschreven, dient een afwegingskader "een norm te bevatten die omschrijft wanneer, vanwege de aard en ernst (mate van onveiligheid) het melden bij Veilig Thuis tot de professionele verantwoordelijkheid wordt gerekend". Daarom stellen wij voor om deze zin uit de Nota van toelichting te gebruiken in de wettekst.

- c. Artikel 2, onderdeel e: “doen van een melding , met dien verstande dat een melding altijd gedaan wordt indien de toepassing van het afwegingskader,..., leidt tot de conclusie dat”.

Wij stellen voor: “dat een melding **in ieder geval, doch niet uitsluitend**, gedaan wordt indien de toepassing ...”

Toelichting: Wij willen ervoor pleiten de tekst zodanig aan te scherpen dat expliciet duidelijk wordt dat het afwegingskader expliciteert wanneer in ieder geval gemeld moet worden, maar dat dit onverlet laat dat in allerlei andere situaties ook gemeld kan of moet worden.

- d. Artikel 2, onderdeel e-1: “de conclusie dat het gaat of zou kunnen gaan om ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling”.

Wij willen ervoor pleiten hieraan de risico's op herhaald geweld toe te voegen, bijvoorbeeld: " dat het gaat of zou kunnen gaan om ernstig **en/of langdurige bedreigingen van de veiligheid en/of het welzijn** ". Of " ernstige **en/of herhaalde** kindermishandeling of huiselijk geweld". Of " ernstige **en/of chronische** kindermishandeling of huiselijk geweld".

Toelichting: bij de huidige voorgestelde omschrijving van het afwegingskader ligt het accent op het melden van ernstig geweld. In de rondetafelconferentie noemde de kinderombudsman sommige mildere vormen van kindermishandeling door hun langdurigheid een “sluipmoordenaar”. Dit betreft veelal hetgeen wij onder artikel 1 beschreven als de veelvoorkomende situaties van chronische verwaarlozing van kinderen die samenhangen met chronische en ernstige problematiek van ouders (waaronder verslavingen en ernstige psychische problemen). Een belangrijke doelstelling van het introduceren van het afwegingskader is het terugdringen van revictimisatie en hermeldingen. Zodoende stellen wij voor ten aanzien van het afwegingskader niet alleen de ernst van geweld te benadrukken, maar ook chroniciteit of herhaling. En stellen wij, in lijn met onze aanbevelingen bij artikel 1, voor om niet alleen geweld of bedreigingen van de veiligheid te noemen, maar juist ook (bedreigingen van) het welzijn.

- e. Artikel 2, onderdeel e-2: “het inzetten van de noodzakelijke hulp”.

Wij stellen voor “het inzetten van de noodzakelijke hulp, **al dan niet in combinatie met een melding**”.

Toelichting: Zoals de Nota van toelichting op pagina 6 beschrijft, zal stap 5 van het stappenplan worden aangepast, waardoor er niet enkel meer de keus bestaat tussen hulp organiseren of melden, maar ook de optie “melden en hulp organiseren” wordt ingericht. Wij stellen voor deze aanpassing ook te laten blijken in de wettekst door de combinatiemogelijkheid van hulp en melding te benoemen.

Namens Augeo Foundation,

Mariëlle Dekker
Directeur Augeo